

Szerkesztőség, Hirdetvényt
és nyomda: Bul. Ferdi-
nand (József főherceg-ut) 2.
Telefon: 151. Sürgönyváltó
Közlöny. Arad. :: Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdon-
lásában és rotációs nyomás-
szelvények naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

Eltérítési árak: évente
1080, félre 540. név-
évre 270. havonta 90 Lej.
Külföldre havonta 50 Lej fel-
több. :: Erves szám 5 Lej.
Vasárnap 6 Lej. :: (Buc-
restiben 50 bani felár)
Hirdetések tarifa szerint ::

XLVI. évfolyam, 190. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Vasárnap, 1931. augusztus 23

Fejér Gábor villamos-szerencsétlensége Budapesten

A magyar színészet

hamleti kérdése ismét aktuálisá vált. Talán most még inkább, mint az előző években, amikor a minisztérium meghatározott számú játszási engedélyt adott ki az erdélyi színházakra.

A Mavrodi-féle terv felszabadította a színészetet ebből a megkötöttségből és korlátlan számban adja ki a koncessziókat mind azoknak, akik jelentkeznek és eleget tudnak tenni a feltételeknek. Az erdélyi románok pillanatra látják tetszetősnek a romániai magyar színjátszás szempontjából. Mert a helyzet valóban az, hogy az erdélyi városokat most el fogják árasztani a koncesszionált színházak, akik jól vagy rosszul, de mindannyian játszani akarnak a kezeik között levő engedély alapján.

A tervnek ezt a veszedelmét érezték meg a napokban tartott temesvári tárgyaláson, amelyen részt vettek a vendéglátó városok kívül Arad, Oravica és Resica kiküldöttei is. A megbeszélések folyamán az az álláspont alakult ki, hogy színikerület kell alakítani az érdekelt városok bevonásával, amelyekben a színészesztétion alatt csupán egy magyar színtársulat játszana és elégitené ki a magyar közönség kulturigényét.

Az értekezletre egyedül a szintén meghívott Nagyvárad városa nem küldötte ki delegátust, sőt előre bejelentette különvéleményét minden határozattal szemben, melyet Temesváron hoznak. Mert Nagyvárad már megkötötte a szerződést Janovics Jenő dr. színházgátnál s ezzel biztosította a város közönsége számára a színészesztétion zavartalan-
ságát s a magyar előadások színvonalát.

Főleg hangsúlyozni, hogy a temesvári megoldás egyáltalában nem mondható szerencsésnek. Mert nem szabad elöl téveszteni azt, amit minden színigazgató jól tud, hogy a voltaképpen minden hónap-
jából áll csupán. Ez az az idő, amikor a közönség látogatja az előadásokat, amelyek tehát számításba vehetők a színházi költségvetés szempontjából.

A tervezett színikerület megalakításánál a színházgátnak ebből a négy hónapból egy-egy város részére legfeljebb egy hónap áll rendelkezésére. Tehát a földény minden hónapját más és más városban kell töltenie. Lehet, hogy anyagilag nagyszerűen fog egy-egy hónap sikerülni, azonban hátra van még a szezon nagyobbik része. Amely alatt a társulatnak ismét fel kell keresni sorrend szerint a városokat, de amelyekben időközben a közönség már elszokott a színházról. A társulat azonban köteles előadásokat tartani, amelyeknek fedelme talán még a napi költségeket se fedezi. Megkezdődik tehát a ráfizetés, a heroikus küzdelem a színészek gázsijának biztosítására s a szezonnak, a multból jól ismert botrány, feljelentés és nyilatkozat-laboru lesz a vége.

Példa erre a mult évi aradi szezon is, amikor a társulat Aradon december végéig teljesen kielégítő anyagi eredménnyel működött. Ekkor szerződés szerint új állomásra kellett mennie s mikor onnan ismét visszajött, a közönség már elszokott az előadások látogatásától.

A színikerület terve tehát már eleve magában hordja a magyar társulat anyagi fias-
kóját. A főszezont egy városban kell eltölteni a társulatnak, azt megszakitani nem szabad.

Elhárultak az akadályok Károlyi gróf kormányalakítása előtt

A déli órákban visszaadta megbízatását Horthy kormányzónak — Délután újabb tárgyalások után ismét vállalta a kormányalakítást — A Bethlen-kormány utolsó minisztertanácsa — Az új kormánylista

Holnap délután teszik le az esküt az új miniszterek

Budapestről jelentik: A magyar politika válságának megoldását mára várták. Beavató körök úgy tudták, hogy gróf Károlyi Gyula deignált miniszterelnök ma már nyilvánosságra hozza kormánylistáját. Nem így történt. Gróf Károlyi kormányalakítása nem sikerült, mert szerinte a tárgyalások nem végződtek megalakításra, illetve működését biztosíthaták volna. Ezért gróf Károlyi Gyula elállt a kormány megalakításáról és

ma délután visszaadta megbízatását Horthy Miklós kormányzónak.

Váratlanul jött a megbízatás visszaadása

A politikai életet éppen úgy, mint Bethlen lemondása, az az esemény is váratlanul érte. Gróf Károlyi egész nap folytatott beható tárgyalásokat egységes-párti és keresztény gazdasági-párti politikuskokkal és még meelőtt Gödöllőre ment, akkor sem sejtette senki, hogy gróf Károlyi már nem mint deignált miniszterelnök tér vissza.

Régel 9 órákor már megélenkült a külügyminiszeri palota. Pesthy Pál és Rubinek István, az egységes-párt elnöke és ügyvezető alelnöke siettek fel gróf Károlyihoz, aki azonnal fogadta őket, majd Mayer János volt föld-

Károlyi Gyula gróf első kormánylistája

Ma délen háromnegyed 12 órákor a kö-
vetkező kormánylistát kombinálták:

- Miniszterelnök és külügyminiszter: Gróf Károlyi Gyula.
- Pénzügyminiszter: Walkó Lajos
- Beliügyminiszter: Puky Endre a Ház egyik alelnöke.
- Földmívelésügyi miniszter: Ivády Béla államtitkár, vagy Mayer János földmívelésügyi miniszter.
- Kereskedelemügyi miniszter: Kenéz Béla egyetemi tanár.
- Kultuszminiszter: Ernst Sándor.
- Népjóléti miniszter: Csettlér Jenő, vagy Wolff Károly.
- Igazságügyminiszter: Zsitvay Tibor.

Amikor azonban visszatért, kiderült, hogy nem a kormányát mutatta be, hanem ellenkezőleg — visszaadta megbízatását a kormányzónak. Mikor kijött a kormányzótól, a várakozó újságíróknak a következőket jelentette ki:

— Visszaadtam a megbízatásomat, bejelentésemet azonban a kormányzó ur nem fogadta el és arra kért, hogy holnapig gondoljam meg a dolgot. Részemről azonban ez az elhatározásom végleges.

Mert amint megszűnik az állandó kapcsolat a színház és közönsége között, azt a mai viszonyok között ismét helyreállítani, majdnem a lehetetlenséggel határos.

El kell vetni tehát a temesvári tervet, ellenben az egyes városoknak kell a jelentkező koncessziótulajdonos színházgátnak közüli kiválasztani azt, akinek személye teljes garanciát nyújt, hogy egy művészi, mint anyagi szempontból is eleget tud tenni a követelményeknek. A közönség még ma, a nehéz gazdasági viszonyok dacára is elmegy a színházba,

mivelésügyi miniszter jelent meg a deignált miniszterelnöknel. Tíz órákor a keresztény gazdasági-párt vezetői, Wolff Károly, Csettlér Jenő és Turi Béla tettek látogatást gróf Károlyi Gyula mellett, majd Schandl Károly államtitkár kisgazdapárti küldöttséget vezetett elébe.

A hangulat általában bizakodó volt. Ugy látszik, hogy azok a kétségek és akadályok, amelyek tegnap este gróf Károlyi Gyula kormányalakítása elé fölmerültek, elsimultak és főleg a pénzügyi tárca betöltésének fontos kérdése nyert megoldást oly módon, hogy Horthy Miklós kormányzó, Bethlen István gróf, Apponyi Albert gróf és Teleszky János közbenjárására Walkó hajlandónak mutatkozott a pénzügyi tárca elfogadására. Ezzel gróf Károlyi Gyula kormányalakításának kilátásai jelentősen megerősödtek.

A keresztény gazdasági párt kebelében is élénk hangulat uralkodott. Most már bizonyos volt, hogy a legmesszebbmenőleg támogatják a kormányt és már a kormányban való helyzetért tárgyalták a párt klubhelyiségekben. Gyakoriak az arra rábírt Ernst Sándor volt népjóléti és munkaügyi minisztert, mert ha nem venne egy keresztény gazdasági vezéregyezés részét gróf Károlyi kormányában, akkor az a látszat lenne, mintha a párt nem óhajtana támogatni a gróf Károlyi-kabinetet.

Hadiügyminiszter: Gömbös Gyula

Ha azonban Walkó Lajos mégse vállalt volna tárca, úgy a pénzügyminiszterium élére gróf Károlyi Gyula Jakob Oszkár óhajtotta megnyerni és mögötte Teleszky János állt volna, mint pénzügyi tanácsadó.

A déli órákban gróf Károlyi Gyula befejezte tárgyalásait és a kora délután autón Gödöllőre hajtatott, hogy beszámoljon a kormányzónak eddigi tárgyalásainak eredményéről. Gödöllői útja előtt a sajtó munkatársainak kijelentette, hogy mindaddig nem nyilatkozhat bővebben, amíg nem tett jelentést az államfőnek. Ebből a nyilatkozatából is kitűnt, hogy mindenki biztosra vette, hogy gödöllői útja tulajdonképpen kormánylistájának bemutatása.

ha az előadások jók és teljes, csonkítatlan szezonot kap.

Ez biztosítja a társulat fennmaradását. Mert a multak példáján okulva, semmiféle színházgátnak egyesületre támaszkodnia nem szabad egyetlen magyar színházgátnak sem. Csak a közönségre, amelynek azonban teljes szezonban, teljes művészi ellenértékét kell nyújtani.

Ennek a feladatnak pedig a tervezett staggione-társulat a legnagyobb igyekezéssel mellett se felelhet meg.

— A jelentéstétel alkalmával részletesen tájékoztattam az államfőt azokról a tárgyalásokról, amelyeket a kibontakozás érdekében folytattam és rámutattam azokra az okokra, amelyek miatt vissza kellett adnom megbízatásomat. Utódot nem ajánlottam és nem is ajánlhattam, ez nem az én feladatom. Beth-

Károlyi gróf elfogadta az újabb megbízatást

Délután öt órakor már befejezett tényé vált, hogy ezek az újabb tárgyalások a teljes siker jegyében zárultak, úgy hogy Károlyi Gyula gróf úgy nyilatkozhatott, hogy a kormányzó újabb megbízatásának eleget tehet és kormányalakítása elé már semmi akadály nem gördül.

A designált miniszterelnök résztvett a Bethlen-kormány utolsó minisztertanácsán, amely délután öt órakor kezdődött. A minisztertanács formális volt és azon Bethlen István gróf, a lelépő miniszterelnök mondott néhány szó bucsuztatót. A miniszterelnök többek között ezeket mondotta:

— Ma, amikor befejezzük tanácskozásainkat, a magam részéről kedves kötelességem teljesítem, hogy megköszönjem munkatársaimnak a személyemnek előlegezett bizalmát. A mai minisztertanács után azzal a nyugodt érzéssel távozhathunk, hogy állandóan a haza érdekében cselekedtünk, a magyar jövőért dolgoztunk. Köszönöm megegyeztet az bizalmat, amelyvel engem mindenkor kitüntettek.

Végleges kormánylista

A minisztertanács után Bethlen Károlyival tanácskozott, majd este fél 9 órakor a volt és leendő miniszterelnök autóba ült és együtt mentek ki Gödöllőre.

Károlyi Gyula gróf nyomban a kormányzó előtt jelent meg és benyújtotta kormánylistáját. A kormánylista összeállítása a következő:

lenni kell jelentést tenni arról, hogy kit tart a legalkalmasabbnak a kibontakozási tárgyalások megindítására.

Délután Károlyi Gyula gróf a keresztény gazdasági párt és a kisgazdapárt vezérével mégis új tárgyalásokat kezdett, amelyek újabb szenzációs fordulathoz vezettek.

Miniszterelnök és pénzügyminiszter: gróf Károlyi Gyula.

Külgügyminiszter: Walkó Lajos.

Kereskedelemügyi miniszter: Kenéz Béla egyetemi tanár.

Belügyminiszter: Keresztes-Fischer Ferenc somogyi főispán.

Kultusz és népjóléti miniszter: Ernst Sándor (keresztény gazdasági párti).

Földművelésügyi miniszter: Ivády Béla volt államtitkár.

Honvédelmi miniszter: Gömbös Gyula.

Igazságügyminiszter: Zsitvay Tibor.

Tárcanélküli miniszter: Mayer János (kisgazda-párt).

Nincsen kizárva, hogy Károlyi és Walkó kicserélk egymás között a pénzügyi és külügyi tárcát. A kormányban egyébként csupa egységspárti miniszter van, kivéve Ernst Sándort és Mayer Jánost, akik a keresztény gazdasági párttal, illetve a kisgazda-párttal ma délután kötött paktum értelmében léptek be a kormányba. A népjóléti miniszteriumot a Teleszky-féle takarékosági tervezet szerint a kultusztárcába olvasztják és Ernst Sándor vállalta a népjóléti tárca likvidálását.

Az új kormány Gödöllőn teszi le az esküt

A kormányzó elvben elfogadta az új kormány listáját, azonban az idő előrehaladottsága folytán a kinevezési okmányt nem írta alá és holnap délután 4 órakor Károlyi Gyula gróf miniszterelnök ismét audiencián jelenik meg, amikor a kinevezési okmányt aláírja a kormányzó. Nyomban ezután az új kormány Gödöllőn leteszi az esküt.

A kormány azzal a programmal alakult, hogy megvalósítja a Teleszky-féle takarékosági tervezetet és a magyar külpolitika eddigi irányában változás nem áll be. A jövő héten összehívják a parlamentet, amely előtt az új kormány bemutatkozik. Károlyi Gyula gróf miniszterelnök Bethlen István gróf társaságában este 11 órakor visszaérkezett Budapestre.

Párisból jelentik: Azokkal a hírekkel kapcsolatosan, amelyek szerint Franciaország a nagy kölcsön ellenében politikai garanciát kért Magyarországtól, a Quai D'Orsay jelentése szerint ilyen kikötésekről egyáltalában szó nem volt. Ellenben Walkó Lajossal a De Vienne budapesti francia követ utján közölték, hogy Középeurópa politikája érdekében nem vonódik ki az eddigi kül- és belpolitikáját. A francia sajtó a Magyar Távirati Iroda cáfolatának készséggel helyt adott.

Francia lap a francia—magyar barátságról

A párisi sajtó számolt azzal a körülménnyel, ha gróf Károlyi Gyula kormányalakítása nem sikerül és ezesetben Walkó Lajost tartja a legösszegebb miniszterelnök-jelöltnek. A lapok nem tekintik véglegesnek Bethlen politikai visszavonulását és úgy hiszik, hogy mint külügyminiszter tárcát vállal a kormányban.

Az Echo de Paris „Kirobbant Budapesten a francia barátság” címmel cikket írt a magyar politikai helyzetéről és annak a reményének ad kifejezést, hogy a magyar-francia barátság nem veszélyezteti a magyar-olasz connexiókat. Közös érdek, hogy a három ország együttesen harcoljon az Anschluss ellen. Párisban a cikk jó benyomást keltett.

Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Iroda közli: Egyes külföldi lapok nyomán belöldi lapok is közölték azt a hírt, hogy a buda-

A Nautilus az örök jég széléhez érkezett

Sikerültek az első alámertülési kísérletek

Koppenhágából jelentik: Koppenhágába érkezett jelentések szerint a Nautilus elérte az örök jég széléhez, ahonnan már jég alatt folytatja az útját. Az első alámertülési kísérletek kitünően sikerültek.

pesti francia követ Walkó Lajos utján a francia bankároknak olyan óhaját tolmácsolták, hogy Magyarország változtasson bel- és külpolitikai irányzatán. Erre vonatkozóan a francia követ kijelenti, hogy ilyen megbízást nem kapott és így természetesen ilyen irányban senkinél közben nem járt, tehát a hír minden alapot nélkülöz.

Budapestről jelentik: Az ötmillió fontos államkölcsön külföldi részleteinek átutalása a Nemzeti Bank bankjegyfedezetét 100 millió pengővel fogja növelni.

Iorga nem bizik a miniszteri vezérigazgatókban

Egyedül akarja intézni a miniszterium egész levelezését

Bucurestiből jelentik: Iorga miniszterelnöknek arról az érdekes rendeletről, amelyben úgy intézkedett, hogy a közoktatásügyi miniszterium postáját minden nap küldjék el Valeni de Munteba, részletesen beszámolt az Aradi Közlöny. A miniszterelnök rendeletere érdekes háttere van. Iorga ugyanis úgy határozott, hogy a közoktatásügyi miniszterium vezérigazgatói ezentúl a miniszter helyett

ne irhassanak alá aktákat, határozatokat. Ennek következtében tehát az összes elintézendő iratok naponta postán Iorga után küldik.

Nem érdektelen megemlíteni, hogy naponta a közoktatásügyi miniszteriumba 1500 levél érkezik, amelyek közül átlag 800 ajánlott. A miniszterium pedig naponta 700—800 levelet expedial. Iorgának tehát ezentúl minden nap mintegy 2300—2500-szor kell aláírnia a nevét.

Kincstári bonokat bocsájt ki a Banca Nationala

Hat százalékos kamatot fizet a bonok után a Nemzeti Bank — A vállalatok is kötelezvényeket fognak kibocsájtani

Bucurestiből jelentik: A Banca Nationala igazgatótanácsának mai ülésén megállapították, hogy a bankok nagy része jelenleg nagyobb pénzkészleteket tart magánál, hogy minden eshetőségre készen álljanak. Ez a körülmény természetesen gátolja a pénzpiac forgalmát. A Banca Nationala ezt a körülményt úgy véli ellensúlyozni, hogy egy millárd lej értékben kincstári bonokat bocsájt ki, amelyeket bárkinek leszámítol. A kincstári bonok hatvan napra fognak szólni és azok után a Banca Nationala hat százalékos kamatot fizet. Az egy milliárdos összeget szükség esetén emelni fogják.

A Banca Nationala fel fogja szólni a

Megállapította a pénzügyminiszter a nyugdíjfizetések pontos idejét

A pénzügyigazgatók gondoskodnak arról, hogy a szükséges összeg rendelkezésre álljon

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter ma körrendeletet küldött szét, melyben utasítja a pénzügyigazgatóságokat, hogy ezentúl a nyugdíjakat minden hónap 24., 25. és 26. napján pontosan fizessék ki. A pénzügyigazgatók tartoznak ezentúl gondoskodni arról, hogy a nyugdíj kifizetésekhez szükséges eszköz ezentúl ebben az időpontban együtt legyen. A pénzügyminiszter rendelete mellett, hogy bizonyos megnyugtató színezete is van, mégis különösen hat, mivel valahogyan furcsa, hogy a pénzügyigazgatót, aki esedeg nem kapja meg a szükséges kiutalást, vagy nem tudja az adókat kellőképpen inkasszálni, tegyék felelőssé azért, hogy a nyugdíjak kifizetése pontosan megtörténjen.

Duca audienciája nem jelenti a kormány távozását

A görög miniszterelnök és Iorga tárgyalásainak eredménye — Életbe lép a román—görög kereskedelmi szerződés

Bucurestiből jelentik: Venizelos sinajai látogatásával kapcsolatosan a kormányfők között felvetődött a román—görög kereskedelmi élet intenzívebbé való tétele is. Venizelos közeli tíz órán keresztül tárgyalt a görög—román kereskedelmi szerződésről Iorga miniszterelnökkel és arra a megállapodásra jutottak, hogy a szerződést még a parlament hozzájárulása nélkül azonnal életbe léptetik. Iorga a román—görög kereskedelmi szerződést utólagos jóváhagyásra csak decemberben terjeszti be a parlamentnek. A tárgyalások során felmerült a román—görög megtámadhatatlansági szerződés kérdése is, amelyre vonatkozólag a két kormányfő úgy állapodott meg, hogy a megtámadhatatlansági szerződést a Népszövetség szeptemberi ülészakára fogják beterjeszteni.

Bucurestiből jelentik: A bucaresti-i politikai köröket váratlanul érte az a hír, hogy a király Ducát kihallgatásra kérte magához. Az Adeverul azt írja, hogy Duca audienciája semmi összefüggésben nincs a Iorga-kormány inogadozásával, mert a kormány helyzete szilárd és őszig semmi változásra nincsen kilátás.

pénzintézeteket, hogy pénzügyeslegükét a Banca Nationalához szolgáltatassák be és cserébe kincstári bonokat fognak kapni, amelyek rendszeres fizetési eszközül szolgálnak. A Banca Nationala — mint említettük — a kincstári bonokat bárkinek leszámítolja hat százalékos kamattal. A jegybank vezetősége a kincstári bonok kibocsátásától reméli a bankforgalom megerősítését.

A Bankszindikátus ma szintén ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy utasítják a nagyiparosokat az ipari kötelezvények kibocsátására. Minden vállalat tartalék alapjának ötven százalékaig fog kötelezvényeket kibocsátani.

Macdonald kormánya válságba került

György király váratlanul Londonba érkezett

Londonból jelentik: Ma mozgalmas napja volt az angol politikai életnek. A minisztertanács reggel fél 10-kor összeült és két óráig tanácskozott. Utána magához kérte Macdonald az ellenzéki vezéreket, amiből arra következtettek, hogy szanálási tervszere módosítást szenvedett. Az ellenzékiekkel folytatott tanácskozás után, Macdonald fél háromkor ismét minisztertanácsra hívta össze kormánya tagjait és a miniszterek 4 órakor távoztak a Downing Streetről. A hangulat általában bizakodó. Ugy tudják, hogy Macdonald és az ellenzék között kész a megegyezés, amelyet csak a munkáspárt esetleges bomlása akaszthat meg.

A király ma Macdonalddal folytatott telefonbeszélgetések után, önként elhatározta, hogy Palmorból Londonba utazik. Ez az elhatározás olyan váratlanul jött, hogy Londonból már nem volt idő elküldeni a király udvari vonatát és a glasgowi állomáson egy hevenysített udvari vonatot állítottak össze, melyen az uralkodó este hat órakor elutazott. Londonban megtették az előkészületeket a király fogadtatására. A király utazása azon alkotmányjogi szokással áll kapcsolatban, hogy az uralkodó esetleges kormányválság idején Londonban tartózkodik. A kormányválság kitörése után nyomban fogadja a lemondó és a dezinált miniszterelnököt. Holnap a minisztertanács újra összeül és nincs kizárva, hogy amennyiben akadályok merülnének fel, Macdonald a már Londonban tartózkodó királynak benyújtja lemondását.

A nagybeteg Lloyd George ma akart Churba utazni, de a politikai helyzetre való tekintettel Londonban marad.

Janovics Jenő dr. szinigazgató öt éves szerződést kötött Nagyvárad városával

A magyar színházban mozibemutatókat is tartanak — Évi 400 ezer lei haszonrészesedést biztosított a városnak

Nagyváradról jelentik: Janovics Jenő dr. a nagyvárad városi tanács határozata értelmében öt évre szóló koncessziót kapott. Az új koncesszió értelmében Janovics Jenő dr. nemcsak színelőadásokat, hanem mozibemutatókat is tarthat a magyar színházban. Janovics Jenő dr. évi 400.000 lei minimumot garantált a bevételből való részesedés fejében a városnak, melyet a munkanélküliség enyhítésére fognak fordítani az inségesnek ígérkező téli

hónapok alatt. Nagyvárad városának régi terve már, hogy a magyar színezet dőcögő szerkerét a mozi vonzóerejével rántsa ki a kátyúból. Janovics Jenő dr. most a városi kulturatanácsossal és a városi tisztii ügyéssel folytat tárgyalásokat a szerződés pontjait illetőleg. A színházi mozi átalakításának munkálatait már meg is kezdték. A magyar színi szezon Nagyváradon, október elsején kezdődik meg, míg a mozielőadások október 13-án veszik kezdetüket.

Felszámol Arad egyik legnagyobb textilkereskedése

A Németh, Szenes és Schwartz-cég megszűnteti raktárát és mint a budai Goldberger-cég romániai képviselője működik tovább — A cég a régi helyiségében, teljes személyzettel fog működni

Arad közgazdasági és kereskedelmi életének érdekes eseménye van. Nemcsak Arad, de Erdély egyik legnagyobb textilnagykereskedő cége, a Németh, Szenes és Schwartz-cég felszámol, azonban a cég tulajdonosai ugyanakkor átvesszik a budapesti Goldberger Sámuel és Fiai kétfestőgyár romániai képviselőjét.

Az elmúlt évek folyamán a súlyos gazdasági viszonyok következtében, különösen a textil-szakmában, a legrégebbi cégek számoltak fel Aradon és most ezek sorát szaporítja a Németh, Szenes és Schwartz-cég, amelynek tulajdonosai szintén arra a konkluzióra jutottak, hogy a jelenlegi viszonyok mellett nem fizetődik ki, hogy üzletüket tovább is fenntartsák és a jövőben mint egy budapesti gyár ve-

zérképviselője működnek tovább.

A tulajdonosok terve szerint a céget lehetőleg egy fél éven belül likvidálják és ettől az időponttól kezdve már csak mint a Goldberger-gyár képviselői folytatják működésüket. A gazdasági okok mellett a végleges elhatározásra az készítette a cég tulajdonosait, hogy a budapesti gyár a képviselő feltételeként szabta meg azt, hogy más gyárak készítményeit ne hozzák forgalomba.

A Németh, Szenes és Schwartz-cég likvidálása egyébként nem jár leépítéssel, mert a Goldberger-gyár képviselője továbbra is a jelenlegi helyiségben és a jelenlegi személyzettel fog működni. Arad kereskedelmi köreiből minden valószínűség szerint meglepetésként fog hatni a tekintélyes cég likvidálásának híre.

BRAZAY SÖSBORSZESZ elősőbb és jobb!!

Fejér Gábor villamos-szerencsétlensége Budapesten

Az első hír ijesztő hatása — A vezérigazgató telefonon megnyugtatta családját — Pálmay Lajos dr. információja — Pogány Mórictól ment haza Fejér Gábor — Könnyebb zuzódásokat és bordarepedést állapítottak meg az orvosok

Az Aradi Közlöny az éjjel beszélgetést folytatott telefonon Fejér Gábor ápolónőjével és kezelőorvosával

Megdöbbenő hír terjedt el ma futótüzként Aradon. A hír arról szólt, hogy Fejér Gábort, az „Erdélyi Hitelbank“ volt vezérigazgatóját, a köztisztviselőben álló aradi pénzügyi szakférfiut Budapesten súlyos villamos szerencsétlenség érte. Ma délután kizárólag ez képezte beszéd tárgyát Aradon, kávéházakban és társaságokban egyaránt. Akik tárgyalták az eseményt, egyúttal hozzáfűzték, hogy Fejér Gábor Aradon tartózkodó családja mit sem tud a súlyos balesetről, nehogy valaki odaforduljon információért.

A Budapesten ma délben megjelent „Az Est“ — mint tudósítónk telefonálta — sötét és a valóságnak szerencsére meg nem felelő közleményt hozott ez ügyben. A cikk így szól:

— Aradi bankigazgató súlyos villamos-szerencsétlensége a Margit-hidnál. Súlyos villamos-szerencsétlenség történt az éjszaka félegy órakor a Margit-hid budai hídfőjénél. Fejér Gábor 53 éves aradi bankigazgató, aki néhány nap óta üzleti ügyek miatt tartózko-

dott a fővárosban, leugrott egy villamosról és a pótkocsi életmentő deszkája alá került. A mentők súlyos zuzódásokkal szállították a Glück-szanatóriumba.

Fejér Gábor telefonál

Budapesten már a kora délutáni órákban felolvasták Fejér Gábornak a szanatóriumban a fenti lapközleményt. Fejér Gábor, nehogy családja véletlenül ilyen sötét formában értesüljön a balesetről, nyomban felhívta telefonon aradi lakását és feleségét kérte a telefonhoz.

— Én vagyok, édes fiam — szól — ne ijedj meg, de egy kis villamos baleset ért, amelyet a pesti délutáni lapok tulzott formában írnak meg.

Azután elmondotta, hogy tegnap este Pogány Mórictól kormányfőtanácsos, az ismert építőművész budai villájában volt vacsorára vendég. Vacsora után villamoson hazafelé készült a Kossuth-panzióba, ahol meg van szállva. A budai hídfőnél át akart szállani egy másik villamosra és ott történt a baleset.

Fejér Gáborné a telefonbeszélgetés lefolyása után nyomban felhívta telefonon dr. Pálmay Lajos volt aradi, jelenleg budapesti közjegyző lakását azzal, hogy látogasson el férjéhez a Glück-szanatóriumba és küldjön ugyancsak telefon útján részletes értesítést a beteg állapotáról. Dr. Pálmay Lajos nyomban megfelelő információt tudott adni, mert közben már kint járt a szanatóriumban és meglátogatta a beteget. Pálmay dr. megerősítette Fejér Gábornak telefon útján adott információját és csak azt tette hozzá, hogy a jobb kéz csuklóján egy kis csontrepedés történt, amely azonban hamarosan be fog gyógyulni és Fejér Gábor néhány nap múlva elhagyhatja a szanatóriumot, szerdán ugye lehet má: Aradra is érkezik.

Beszélgetés a kezelőorvossal

Az Aradi Közlöny szerkesztősége ma este fél tíz órakor felhívta telefonon a budapesti Glück-szanatóriumot, hogy amennyiben lehet, beszélgetést folytasson a szerencsétlenségről magával Fejér Gáborral, vagy ha nem, akkor a kezelő orvosával. Az ápolónő jött a telefonhoz, aki azt mondta, hogy Fejér Gábor ez időszereint nyugodtan alszik és nem szeretné a telefonhoz hívni. Erre a kezelőorvost kértük a telefonhoz. Dr. Krausz, a szanatórium éjjeli inspeksiója és egyúttal Fejér Gábor kezelőorvosa a következőket mondta nekünk telefonon:

— A vezérigazgató ur a karján és a hátán szenvedett könnyebb zuzódásokat, azonkívül egy kisebb bordarepedést is konstatáltunk. Állapota szerencsére egyáltalában nem súlyos. Ma délután már künn pihent a szanatórium kertjében és néhány nap múlva hazautazhatik.

A fenti autentikus hírek megnyugtatólag fognak hatni mindazokra, akik Fejért Gábort nemcsak kiváló képességei miatt, hanem megnyerő egyéni tulajdonságai folytán is tisztelik és szeretik. A villamosbaleset a lehető legszerencsésebben végződött.

Bárhol megjelent vagy hirdetett könyvet SANDOR FERENC-nél keressen.

Mit jelent a vámfelügyelőségnek Amit titokban Aradról való elhelyezése

— A kereskedő és a taxator differenciái — Bucurestibe és Nagyváradra kell utazni a döntésért — A költözők vámentessége —
Tehetetlenek az aradi szenátorok és képviselők

A vámfelügyelőség elhelyezésének terve már egyszer, évekket ezelőtt felmerült, de akkor az aradi Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a város kereskedőtársadalmának egyetemleges tiltakozására a kormánykörök elállottak ettől a szándékuktól és a vámfelügyelőség, ez a közgazdasági és kereskedelmi szempontból oly fontos hivatal, továbbra is Aradon maradt. A Iorga-kormány pénzügyminisztere azonban annyira titokban készítette elő a vámfelügyelőségek csökkentésének és ezzel kapcsolatban az aradi vámfelügyelőség elhelyezésének tervét, hogy annak híre Aradra el sem jutott, az illetékes faktorok nem tiltakozhattak a terv ellen és így a miniszter Arad kereskedőit fajt accomplit elé állította.

A vámfelügyelőség elhelyezésével Arad kereskedelmi és ipari életének egy eleven ütérét vágják el, elhelyezték egy olyan hivatalt, ahol naponta számos aradi kereskedő, iparos és iparvállalat sérelmét orvosolták és hoztak olyan ügyekben döntéseket, amelyekben a vámfőnök már nem illetékes. Így például fontos missziót töltött be a vámfelügyelőség az egyes árucikkekre kivetett vám megállapításánál. A román vámtarifa ugyanis még hiányos és bizonyos árucikkeknél a taxator belátására van bízva, hogy a nevezett áru milyen tarifát alkalmaz. Természetesen számos esetben differencia keletkezik a taxator és a kereskedő között és ilyenkor az ügy elbírálására a vámfőnök, felsőbb fokon pedig a vámfelügyelő illetékes.

A törvény értelmében azonban ama városok kereskedői, ahol nincs vámfelügyelőség, hasonló esetekben egy, a miniszteriumban székelő vegyes bizottsághoz kötelesek fordulni és annak a döntését kénytelenek bevárni. Addig

Egy érdekes házasság aradi vonatkozásai

Polgári esküvő titokban — Dr. Sipőcz Jenőné családja — Karsay Sándor dr. Aradon

Nagy érdeklődést váltott ki Budapesten egy házassági hír, melyről tegnap számoltak be a magyar főváros lapjai s amely széles körökben a meglepetés erejével hatott. Sipőcz Jenő dr. Budapest polgármestere házasságot kötött özv. dr. Karsay Sándorné, született Szántó Ilonkával. A magyar főváros lapjai megjegyzik, hogy a házasságkötés voltaképpen már július 20-án folyt le teljes csendben, de sajtószócsképpen csak most került nyilvánosságra.

Dr. Sipőcz Jenőnek, Szántó Ilonkát rokoni kötelékek fűzik Aradhoz, amennyiben fivére, dr. Szántó Ferenc veje Steiner Józsefnek, a kiváló műépítésznek, aki pár évvel ezelőtt elköltözött Aradról, de megtartotta aradi irodáját is, amelyet most fivére, Steiner Jenő műépítész vezet. Dr. Szántó Ferenc jelenleg a budapesti Egyesült Kö- és Könyvnyomda igazgató-tulajdonosa. Sipőcz dr.-nének egyébként másik fivére Szántó Tivadar, az ismert zeneszerző és zongoraművész, míg nővére Szántó Lily énekművész, Sas Zsigmond budapesti énektanár felesége.

Karsay Sándor dr., Sipőcz dr.-né első férjét szintén sokan ismerték Aradon. A háborús években a magyar népjóléti miniszteriumban mint címzetes államtitkár a gyermekvédelmi osztály élén állott és gyakran látogatott el Aradra, az aradi gyermekmenhely felülvizsgálására.

pedig, amíg ennek a bizottságnak a döntése meg nem érkezik, tartoznak ideiglenesen kifizetni azt az összeget, amelyet a taxator megállapított. Ez természetesen nagyon sok esetben, főleg nagyobb cégeknél, tekintélyesebb összegek hosszabb időre való lekötését jelenti, mivel a bucuresti-i bizottság döntéséig hetek szöktak eltelni.

Hátrányos a vámfelügyelőség elhelyezése Arad iparvállalatainak szempontjából is. Bizonyos nyersanyagokra adott esetekben ugyanis a vállalatok kedvezményt kapnak. A kedvezményt azonban a vámfőnök nem adhatja meg és az a vámfelügyelő hatáskörébe tartozik. Ezentúl tehát minden egyes ilyen esetben az aradi iparvállalatoknak Nagyváradról írásban kell kérniük a kedvezmény megadását, vagy

Romániát is belevonják a francia-orosz semlegességi szerződésbe?

A Petit Parisien cikke politikai körökben általános feltűnést kelt

Bucurestiből jelentik: A Havas-ügynökség párisi jelentése szerint a Petit Parisien nagy cikket ír a francia-orosz megnevezési szerződésről. A cikkíró szerint a szerződésbe

előreláthatólag Romániát is bevonják. A Petit Parisien cikke román politikai körökben nagy feltűnést keltett.

Egyre nő a gyermekparalízis-járvány

Ma újabb hat megbetegedés történt: öt gyermek és egy 27 éves fiatalasszony — Radu Cornel dr. nyilatkozata

Aradra hozzák még Temesvárról is a járványos betegeket

Aradon a gyermekparalízis-járvány egyre nagyobb arányokat ölt. A városi orvosi hivatalban ma újabb hat megbetegedést jelentettek be; két gyermeket: Ciorogariu Valentint és Dienes Györgyöt és Aredelan Jánosné 27 éves gáji asszonyt.

A betegeket orvosi vizsgálat után a gyermekkorházba utalták és azonnal kezelés alá vették.

A délelőtti órákban Pécskáról beszállították Vancsik Károly 17 éves és Lénárt Erzsébet 10 éves gyermekeket, akik mindketten már napok óta megkapták a gyermekparalízist.

Délután fél hat óra tájban dr. Goldschmiedt Lipót aradi orvoshoz a temesvári betegszállító autó egy gyermekparalízises beteget hozott. A beteg Medgyesi Ferenc vingai bolgár gazdának fél éves kislánya, aki már napokkal ezelőtt megkapta a veszedelmes kórt.

Medgyesi, aki jómódu gazda, szerette volna, ha a gyermekét privát orvos kezeli, de ez a Temesvári Egészségügyi Vezérfelügyelőség egy öt évvel ezelőtt kelt rendelete értelmében nem volt kérésztílvihető.

Igy dr. Goldschmiedt, miután beoltotta a gyermekeket és gerinccsapolást végzett rajta, beutalta az aradi gyermekkorházba.

Az Aradi Közlöny munkatársa kérdést intézett dr. Radu Cornel gyermekkorházi igazgató-főorvoshoz, hogy mi annak a magyarázata, hogy Vingáról Aradra szállítják a fertőzöses betegeket, holott ez a Temes megyében fekvő község és erre Temesvár volna illetékes.

Dr. Radu Cornel meglepetést keltő válaszában kijelentette, hogy a temesvári Egészségügyi Vezérfelügyelőség öt évvel ezelőtt kelt rendelete értelmében az összes bánási fertőzöses betegeket az aradi gyermekkorházba kell szállítani. A gyermekparalízis-járvány jelenlegi állására vonatkozólag kijelentette, hogy a járvány úgy Aradon, mint a környékbeli falvakban egyre nagyobb arányokat ölt.

— Nyomatékosan figyelmeztetem a lakosságot, — mondotta dr. Radu — hogy a tisztaságra különös nagy gondot fordítson, mert csak így tudjuk a járvány veszedelmes terjedését enyhíteni.

SCHUCK ORTH. fiuinternátus

BUDAPEST,
VII. Kertész-utca 32.

Fennállása óta összes növendékeink — köztük számos erdélyi előkelő zsidó család gyermeke abszolút sikerrel vizsgáltak. Szeretetteljes gondosság. Mellék-számla nincs. Jövő tanévre jelentkezés már most elfogadtatik.

LEÁNYOTTMONT

rendezett be a

NADOR PENSIO

Budapest, V., Nador-utca 24.

Kivánatra középiskolai tanárno felügyelete alatt német és francia társalgás. Egészséges, világos szobák, kitűnő ellátás, mérsékelt árak. Érdeklődőknek készséggel válaszol a tulajdonosnő:
özv. dr. Koch Zoltánné.

Diákvizumát legelőnyösebben Sándor Ferencz Vizumirodája intézi el. Megyeházzal szemben.

Kazinczy és Kölcsey

Ma száz éve, 1831 augusztus 23-án meghalt Kazinczy Ferenc, a nyelvújítás uttörő mestere s 1838 augusztus 24-én Kölcsey Ferenc, a „Himnusz” halhatatlan szerzője.

Kazinczy, a protestáns, a szabadkőműves, a francia forradalom szülte nyugati haladó eszmék hőse résztvevett a Martinovics-féle köztársaságpárti összeesküvésben, miért Kufsteinben hét évi szulvos börtönt szenvedett. Haladó modern eszméit a politikán kívül az irodalomban és költészetben is érvényesítette és sok újonnan gyártott szót és kifejezést vezetett nyelvünkbe. E merésznek látszó és szokatlannak feltűnő újításáért a „Mondolat” című gúnyírásban támadták meg, de a haladók többsége Kazinczy mellé állt s az ifjú nemzedék igazolta az ő nyelvújítását. Így született meg a debreceni „Aurora” irodalmi kör.

Hogy Kazinczy törekvéseit saját tollából ismertessük s önszavaival jellemezzük, álljon itt egy díszichonos epigrammja, melyet a maradi irányzat egyik Berki névvel jelölt hívéhez intéz ilyenképpen:

„Berki szokottat imád, nekem az becses,
ami szokatlan.

S kényesb, vacs makacsabb izletem unak örül,
Ami Berki szeret megavulttá válhat. — Az
ujért

Hamvamát a Maradék áldani fogja, tudom!”

A Kazinczy által kezdeményezett nyelvújítás Kölcsey Ferenc irodalmában nyert betetőzést; más szóval nála ment végbe a magyar nyelv modern alakjának kikristályosodása egy a költészet, mint a prózairás terén.

Kölcsey a középszolnokmegyei Sző-Demeteren, ősi református birtokos-családból született; egyik szemére himlő következtében gyermekkorában megvakult. E testi hiba s tul ideális lelkülete igen érzékennyé és komolyvá tette. Jogi tanulmányokkal foglalkozott, de közhivatalt nem vállalt, hanem örökölt gazdaságára, Almosdra vonult vissza. Családot nem alapított, egyik unokaöccsét azonban ő nevelte s ehhez írt buzdító műve, a „Parainézis” tökéletes prózai alkotás. Lehetetlen ezuttal összes irodalmi babéraitra kiterjeszkedni, de tény, hogy a „Himnusz”-ban felülmúlta minden elődjét. Elég bizonyíték a költő s szerzeménye mellett azon körülmény, hogy dacára a felekezeti surlódások ama korának, a katolikus egyház is elfogadta énekei közé a református költőnek ezen felülmulhatatlan szerzeményét.

1838 augusztus 24 fosztotta meg a nemzetet e tehetségétől, ki a forradalmi idők zavarait már nem érte meg. E veszteséget megkapóan fejezi ki Vörösmarty által írt díszichonos sírleírata:

„Meg ne üdítetek, a Hazaföldnek szive dobog
fel,

Kölcsey sírjától keble örökre sebes.”

Páris Lajos.

— Ujabb tárgyalást tüztök ki a Tritthaler József lakói ügyében. Tritthaler József aradi háztulajdonos, — mint jelentettük — kilakoltatási keresetet adott be Szilágyi József nevű lakója ellen, mert nagyobb összegű házbérrel van hátralékban. Egyben perbe vonta másik lakóját, Stokmayer Bélát is, azzal, hogy a lakbérleti szerződést ketten írták alá s így Stokmayer kezességi felelősség címén perelhető. A megtartott tárgyaláson Stokmayer Béla jogi képviselője nyugtákkal igazolta, hogy ügyfele rendszeren fizette lakbérét és nincs hátralékban, viszont Szilágyi József huzamosabb ideje munkanélküli s egy izben már felajánlotta a háztulajdonosnak a lakbérleti szerződés felbontását, amelyet azonban az nem fogadott el. A szerződésben azonban szó sincs arról, hogy a két lakó egymásért kölcsönösen anyagi felelősséget is vállalt volna. A járásbíróság a bizonyítás kiegészítésére újabb tárgyalást tűzött ki.

— Felborult egy mozdony Ramnicul Saratban. Bucurestiből jelentik: Ramnicul Sarat állomásán ma délelőtt az 5703-as számú tehervonat hibás váltóállítás következtében kiskulott. A mozdony az állomás előtt felborult és a pályát megromlaltta. Emberéletben nem esett kár.

Bájos gyermeke...

...valóságos vagyont szerzhet Önnek, ha érdekes képet készít róla és résztvesz azzal a nemzetközi Kodak-versenyen. Ne feledje el: az egész világon 16.000.000 lei díj van kifizetve. A román jury tagjai: Popovici Lili művésznő, Sadoveanu J. M. író, Minulescu Ion író és Grant P. festő.

A román versenyzők között 37 díjat osztunk ki — és a 6 első díj nyertese résztvesz a genfi nemzetközi versenyen. Kérje a fényképezési szaküzletben a füzetet, amelyből megtudhatja a verseny minden részletes feltételét, vagy írjon azért a romániai versenyirodának.

KODAK

NEMZETKÖZI AMATORFÉNYKÉP-VERSENY

MÁJUS 1 — AUGUSZTUS 3

Versenyszabályokért írjon a romániai versenyirodának.

KODAK, Strada Edgar Quinet 6, Bukarest.

MINDEN VERSENYT MEGNYER, HA BLOCH H.

FOTOHAZÁBAN vesz fényképező gépeket és filmeket, csakis világmárkás gyártmányokat.

— Orvosi hír. Jonel C. Spataru, a bábaképző intézet volt orvosa, nő-gyógyász, urológus-venerológus, áthelyezte rendelőjét a Str. Moise Nicoara (volt Petőfi-ucca) 9—11. szám alá. Rendel. d. u. 3—6.

Dr. Haber József, az aradi bábaképző szülész-nőorvosa, rendelőjét Bulevardul Carol (Érzsébet-körút) 79. szám alá helyezte. Rendel. délután 3—6-ig. Diathermia-kezelés.

— Átszervezik a román hadsereget. Bucurestiből jelentik: A Curionul mai számában arról számol be, hogy értesülése szerint, a román hadsereg a közel jövőben nagy átszervezésen megy keresztül. Elsősorban újabb műszaki osztályok felállítását tervezik, melyek a mai modern hadászat követelményeinek megfelelőek lesznek. Ezután a tisztképzés fejlettségéhez méltó átalakítása következik, s így az egész hadsereg modernizálása képezi a hadügyminisztérium legközelebbi programját.

— Iskolai beiratás. A kulturpalotai 8. számú állami elemi fiúiskolában a beiratások folyó évi augusztus hó 24—31-ig tartatnak. Szeptember 1-én kezdődik a tanítás.

— Kornis Magda bécst áll. okl. zenepedagógus szeptember 1-én zongorárait megkezdi, Strada Eminescu 16.

— A beiratások a aradul-noui (ujaradi) német tannyelvű állami főgimnáziumban, folyó hó 25-én kezdődnek és 31-ig tartanak. Felvételi-, javító- és különbözeti vizsgák szeptember hó 1-én és 2-án lesznek, az előadás pedig szeptember 3-án kezdődik. Érdeklődőknek szívesen szolgál felvilágosítással az igazgatóság.

— Vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartja az Erdélyi Kárpát Egyesület aradi „Czárán Gyula” osztálya tisztikar-választó közgyűlését a Fehér Kereszt szálloda gyémánttermében. Az egyesület kéri úgy a meghívottakat, mint azokat, akiket bármily okból kifolyólag értesíteni nem tudtak, az Aradi Turista Egyesület volt tagjait, az összes természetbarátokat és AKE-tagokat, hogy a közgyűlésen nagy számban megjelenjen szíveskedjenek.

— H. Sziklay Gizi táncanáró Strada Cetăţei (Szent Pál-terület) No. 7. tánciskoláját szeptember hó 1-én, kedden este megnyitja, a kezdők és haladók részére. Beiratkozás és bővebb felvilágosítás Strada Alexandru Ciavra (Csernovics-ucca) No. 7.

Banditák és rendőrök véres uccai harca Newyorkban

Kétszáz rendőr a menekülő rablók nyomában — Tizenegy hajlott és tizenhárom súlyos sebesült áldozata van az uccai harcoknak

New-Yorkból jelentik: Izgalmas rablásja és veszett lövöldözés volt tegnap banditák és 200 rendőr között a Boston Streeten. Két rendőrtisztviselő és három rabló meghalt, három rendőr és tíz más ember, köztük egy négy éves kisleány súlyosan megsebesült. Frommhoff menedser késő délután autón sietett vissza a gyárba, a bankból 5000 dollárt hozott bérfizetésekre. A kocsi mellett ült Webb rendőrtisztviselő, kezében revolverrel, mint ahogy minden óvatos pénztáros mostanában fegyveres detektív kíséri. Egy mellékkucába kanyarodott be az autó, hogy megrövidekse az utat s mikor a fordulónál egy küssé lassított a kocsi, jobbról és balról két bandita ugrott fel a hágsóra s elkiáltotta magát:

— Fel a kézzel!

Webb rendőrfelügyelő felrántotta a kocsi ajtaját és már célba vette az egyik banditát, mikor az egyetlen jól irányzott golyóval leterítette. — A szerencsétlen rendőrtisztviselő szíven találva, holtan hanyatlott vissza. Ugyanabban a pillanatban a kocsi másik oldalán is nyílt az ajtó és a rabló egy rántással kiszakította az autóból Frommhoff menedsert, aki a kocsit vezette.

A rablóhadadás percek műve volt. A két bandita ezután felugrott a kocsi és menekülni igyekezett, mert a dörrenések felkeltették a járókelők figyelmét. Száguldva rohant az autó a két rablóval.

Eleinte csak néhányan futottak a menekülő rablók után, de közben értesítették a legközelebbi rendőrállomást és a riadórség 200 embere kocsiakra kapott fel. Vad hajtsza kezdődött a száguldó autó után, amely a 161-ik ucca végén járt, a 3. Avenue torkolatánál. Itt hirtelen megállították a kocsit a banditák, leugrottak és egy ott várakozó taxira kaptak fel, amelynek sofőrje a legnagyobb sebességre kapcsolt. Látszott, hogy a sofőr a két rabló cinkosa.

Egy rendőr motorkerékpáron egészen közel jutott a banditák száguldó kocsihoz és lövöldözött is rá, amíg a rablók golyójától halálosan találva, le nem bukott a motorbicikliről.

Egyre kisebb lett a távolság az üldöző

Másiél vagon la tüzet fogott egy aradi ház pincéjében

Egyre hagyott vasaló-melegítő okozta a tüzet
Két tüzoltó füstmérgezést kapott

Ma este negyed hét óra tájban értesítették az aradi tüzoltóságot, hogy a Dobó-ucca 11. számú házban, mely Sándor Béla, a Neuman festvérek főtisztviselőjének tulajdona, az egyik faskamrában tűz ütött ki. Pár perc múlva már a helyszínen volt egy tüzoltó-szerelvény és a tüzoltóknak, akik szerencsére még idejében érkeztek a helyszínre, sikerült a nagyobb veszedelemnek elejét venniük. A bevezetett tűzvizsgáló megállapította, hogy a tűz a mosókonyhában keletkezett egy vasaló-melegítőtől. A mosókonyhában ugyanis egy fél méter magas speciális vasaló-melegítő készülék van a falba beépítve, mely ma délután be volt gyújtva és valószínűleg az egyik cseledőanyag használat után, anélkül, hogy a tüzet eloltotta volna, őrizetlenül hagyta és ettől a vékony fal, mely egy faskamrát választ el a mosókonyhától, átmelegedett és beomlott. A faskamrában lévő, mintegy másfél vagon fűzifa ekkor tüzet fogott és nagy lánggal égni kezdett. A tüzet a házbeliek vették észre, akik természetesen rögtön értesítették a tüzoltóságot. Az oltási munkálatoknál két tüzoltó, Bujas Vazul és Pójo György a sűrű, fojtó füsttől füstmérgezést kaptak és a mentőknek kellett mindkettőjüket az aradi közpórházba szállítani, ahol azonnal kezelés alá vették őket, úgy, hogy a késő esti órákban már el is hagyták a közpórházat. A tűz által keletkezett kár jelentéktelen.

rendőrségi autó és a menekülők között.

Most elkezdődött az uccai harc. Golyózápor zudult a banditák kocsijára, amely egészen be volt kerítve, mert időközben magánautók és gyalogjárók egész tömege is a rendőrség segítségére sietett. Legalább 5000 lövés dördült el és a tűzharcnak az volt a vége, hogy mind a három banditát, — mert a sofőr is az volt — megölték a golyók. A leölt rablókat könnyű volt agnoszkálni. Egyikük a régen keresett 25 éves John Brecht, a másik a 27 éves Herbert Hassse, csak a sofőrt nem ismerik a rendőrök, de biztosnak tartják, hogy ő is a bandához tartozik. A vad lövöldözés közepette több járókelő is megsebesült.

Aradmegye magyar katolikussága Mária-Radnán ünnepli meg az efezusi zsinat 1500 esztendő évfordulóját

Radnán: szeptember 7. és 8. napja — Pacha Agoston dr. a máriaradnai ünnepeken — Az impozáns ünnepek részletes programja

A katolikus egyház a jövő héten ünnepli világszerte az efezusi zsinat 1500 esztendő évfordulóját. Másfél évezred előtt: 431-ben gyűlt össze a Szmirna közelében lévő Efezus városában az akkori katolikus egyház vezetősége, ahol a konstantinápolyi Nestorral szemben 273 püspök, érsek és pátriárka megegyezett abban, hogy Krisztus anyját Isten anyjának nevezik.

A temesvári egyházmegye és emek kerületébe tartozó plébániák püspöki rendeletre már megünnepezték az efezusi zsinat centennáriumát, azonban a magyar és német hívek részére Mária-Radnán rendeznek impozáns ünnepeket. Az ünnepeken részt vesz Pacha Agoston dr. püspök, a papság élén, valamint a hívek nagy serege fog ez alkalomra elzarándokolni Mária-Radnára. A német ajku hívek számára 29-én és 30-án rendeznek ünnepeket Mária-Radnán. A magyar hívek impozáns külsőségek között megtartandó ünnepei szeptember 7-én és 8-án, Kisasszony napján fognak lezajlani Aradmegye közkedvelt bucsujárhelyén: Mária-Radnán.

Vizumát
és bucaresti-i ügyét
Sándor Ferenc menetjegyirodaia Intézi
a legelőnyösebben.

Elkészült a vádirat a kofferes gyilkos Schreiber Tamás ellen

Az ügyesség előre megfontolt szándékból elkövetett gyilkosság címén emel vádat ellene

Budapestről jelentik: Az ügyesség ma készítette el a kofferes gyilkos, Schreiber Tamás ellen a vádiratot, amelyben Schreiber előre megfontolt szándékból elkövetett gyilkosságért, továbbá még régebben elkövetett többrendbeli okiratfalsításért és csalásért kívánja felelősségre vonni. Három bűntársával ellen bünpártolás vádját emeli. A főtárgyalás novemberben lesz.

Az ünnepekre Aradtól népes zarándoklat indul szeptember 6-án. Az ünnepek Radnán 7-én este 6 órakor kezdődnek nagyszabású fáklyás körmenettel, amely az állomásról kiindulva az egész községen keresztül vonul és énekelve tér be a kegytemplomba. A gyerfvas körmenethez Pacha dr. püspök a Kálvária-hegyen álló keresztnél csatlakozik a papság kíséretében, majd a magyar hívek élén a kegytemplomba vonul be. A bolgárok a lourdesi kápolnához, a sokácok a hegyen álló Assisi Szent Ferenc-szoborhoz mennek, ahol istentiszteletet tartanak számukra. A templomban a főistentiszteletet dr. Pacha Agoston püspök végzi.

Kedden, szeptember 8-án reggel 9 órakor szentbeszéd és ünnepélyes nagymise a templomban, melyet Pacha dr. püspök celebrál fényes papi segédlettel. Szentmise után eucharisztikus körmenet következik, melyben a püspök viszi az Oltászsentséget a papság kíséretében, mely a templomba visszatér, ahol az ünnepség befejezését nyer. Az ünnepek ele a megye katolikussága nagy érdeklődéssel tekint.

SPORT KÖZLÖNY

Az országos ifjusági atletikai bajnokságok Vasárnap lesz megírtva az első idej országos színhelye vasárnap Temesvár atletikaüverseny Temesváron, melyen Aradról csak az AAGversenyzői vesznek részt

Vasárnap lesz megtartva az első idej országos atletikai verseny Temesváron, amelyen Aradról csak az AAC versenyzői vesznek részt. A verseny délelőtt 9 órakor kezdődik, amikor is a következő számokat bonyolítják le: 100 m. előfutam, sulydobás, 1000 m., 200 m. előfutam, 110 m. gátfutás, előfutam, 4×100 m. előfutam. Délután háromnegyed három órakor: 100 m. döntő, magasugrás, diszkoszvetés, 200 m. döntő, 3000 m., rudugrás, 1:0 gát döntő, 400 m., távolugrás, gerelyvetés, 4×100

m. staféta.

A versenyre már eddig is a bucaresti-i Tennis Club Roman, a Stadiul Roman, a Vifor Dacia, a Granicerul II. és Nagyváradról a Törekvés adták le nevezéseiket, de bizonyos, hogy a vidéki atléták száma még szaporodni fog. Temesvárról a TAC, Kinizsi, TMT és a Rapid indít versenyzőket.

A verseny a Banatul-pályán fog lebonyolítást nyerni és azon az AAC versenyzői minden valószínűség szerint szép eredményeket fognak elérni.

Megérkezett a Bocskai csapata Aradra

Ma este a budapesti gyorsvonattal megérkezett Aradra a debreceni Bocskai csapata. A csapat tizenkét játékosal és két vezetővel jött Aradra. A pályaudvaron nagyszámu érdeklődő közönség várta a Bocskai csapatát, melyet a vendéglátó Gloria és AMTE vezetői üdvözöltek. Ezután a tura expedició tagjai kocsikba ültek és a Fehér Kereszt szállodába hajtottak, ahol csakhamar nyugovóra tértek, hogy másnap kipihenjen állhassanak ki a Gloria-AMTE kombináltja ellen. A Bocskai a következő felállításban fogja felveani a küzdelmet: Budai-Kutik, Keviczky-Remmer, Mooré, Palotás-Markos, Hevessy, Opata, Mátéffy, Varga. A csapattal tartalékként Tyrcsány érkezett.

A III. kerület legyőzte Kolozsvár kombináltját

III. Kerület-Kolozsvár kombinált 3:0 (2:0.)
Kolozsvárról jelentik: Ma délután mérte össze erejét a budapesti III. kerület csapata Kolozsvár kombináltja ellen. A budapesti csapat mindvégig szép játékot produkált és győzelme teljesen megérdemeltnek mondható. Az első félidőben a III. kerület két góllal nyert. Szünet után azonban a III. kerületiek miután a 3-ik góljukat is megszerezték, már nem az újabb eredmény elérésén fáradoznak, hanem a szép játékra fektetik a főszólyt, ami teljes erőszólyben sikerül is. A közönség a pesti csapatot szép játékáért többszóly tápsal honorálta. Vasárnap az Universitate-al játszik a III. kerület.

Ujabb vasúti rendeletek,

amelyekről hasznos minden utasnak tudomást szerezni

Bucuresből jelentik: A vasútigazgatóság az utóbbi időben sürri érkeztek panaszok, hogy egyes állomások visszautasítják azoknak a vasúti igazolványoknak, jegyeknek láttatását, melyeket az utas részben, vagy egészben használt fel. A katonajegyek, az úrjegyek, kombinált cuponjegyek, melyeket a CFR bocsájt ki, valamint cuponjegyek, melyeket a hivatalos- és magán-utazási irodák árúsítanak a belforgalomba, valamint külföldi láttatására, most rendeletet bocsájtott ki a vasúti vezérigazgatóság, amelynek értelmében a következőképp kell a vasúti állomásoknak eljárni a jegyek láttatásánál:

Ha az utas lemond az utazásról, az indulási állomás köteles a következő megjegyzéssel ellátni a jegyet: neutilizat (nou utilizé) (nem használva). Ha az utas egy közben eső állomáson szakítja félbe az utazást s bejelenti, hogy utazását nem folytatja tovább, az állomáson reá kell vezetni a jegyekre: nem használva... állomástól... állomásig.

Ugyanezt a megjegyzést vezetni reá az állomás, ha az utas a vonal bizonyos szakaszán nem használja a jegyét.

Legfontosabb a rendelkezésnek az a része, amely arra az esetre vonatkozik, ha az utas nem kap helyet abban az osztályban, amelyikre jegye érvényes, hanem magasabb kocsiosztályba száll át. Ekkor az utas kérelmére a kalauznak igazolványt kell arra vonatkozólag adni, hogy az utas a jegyellenőrzés alkalmával állítását a kalauz igazolványával is alá tudja támasztani.

Amennyiben az utas által fel nem használt jegy podgyász vítelére is jogosít, úgy a vasúti alkalmazott köteles rávezetni, hogy a podgyászt a közbeneső állomáson adták ki, vagy pedig a rendelkezési állomásig szállították el.

Érdekes kegyhely Aradhegyalján

Kápolnát épít az egyszerű falusi nép a világosi csurgónál.

Sokan hallottak már bizonyára az aradi Hegyalján Világos várától 2 és fél órára levő Feredő forrásról. Ezt a jó hideg vizű, dus forrást aradi kirándulók már régóta felkeresik úgy Világos, mint a livádai villamos-megálló felől. A forrást a nép már régi idők óta gyógyviznek ismeri el és meszsze határokból vándorol gyógyulást keresve a csurgóhoz. Tarka öltözetű nagy embercsoportokat zárandokolnak erre az érdekes helyre és a múlt évben két keresztet is állítottak fel itt a jámbor hívők.

Tavasz óta nagy volt a sürgős-forgás az öreg erdő árnyas pagonyjában, hol a forrás csörgedez. Közadakozásból pompás kis kápolnát épít e helyen a nép, mely már közel áll a befejezéshez. A forrást kiépítették, medencével és köcsurgóval átták el, úgy, hogy e hely valóban megérdemli a megtekintést. A kápolna felszentelő ünnepe szeptember 14-én fog lezajlani, melyen előreláthatólag nagy számú érdekes népviseletű tömeg vesz részt. Etnográfiai szempontból valóságos élmény lesz ezen ünnepség megtekintése.

A forrás meközellítése elég körülményes az oda vezető utak sokszoros elágazása folytán, de az Erdélyi Kárpát Egyesület buzgótsága révén a világosi vár felől piros-kék utjelzésen teljes biztonsággal juthatunk el hozzá. A forrástól pedig legcélszerűbb a piros utjelzésen a livádai villamos megállóhoz leereszkedni. Az EKE további terve, hogy az összes hegyaljai utakat kirándulók részére jelezze s ezen érdekes ponttal összekösse. Ehhez azonban úgy anyagiakra, még inkább a közönség erkölcsi támaszára van szükség. Ennek jegyében fog lezajlani az EKE aradi osztályának tisztikar választó közgyűlése ma, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Fehér Kereszt szálló gyémánttermében, melyre kéri az egyesület úgy a meghívottakat, mint azok megjelenését, kiket bármily okból kifelé értesíteni nem tudtak, a volt ATE, mint az EKE tagjait és az aradi természetbarátokat.

Halálozás. Székely Viktor, az Aradi Ipárossok Hitelszövetkezte „Mercur” Áruhitelesztályának tagja folyó hó 20-án elhunyt. Temetése a hó 23-án vasárnap délelőtt fél tizenegy órakor lesz az aradi izraelita temető halottsházájából.

Rohamosan közeledik

az erdélyi zsidó kórházgyesületek sorsjátékának húzási terminusa. Ha részt akar venni azokban a nagy és reális nyerési esélyekben, amelyeket ez a sorsjáték nyújt,

SIESSEN ZSIDÓ KORHÁZ SORSJEGYET VENNI!

Főnyeremény: 1,000.000 lej.

Közel 2000 nyeremény 2,700.000.— lej értékben.

EGY SORSJEGY ÁRA 100 LEJ.

Postal megrendelésnél az utánvételőzési és portóköltséggel együtt is csak 100 lej egy sorsjegy.

ZSIDÓ KORHÁZGYESÜLETEK KÖZPONTI SORSJÁTÉKINTÉZŐSÉGE. CLUJ, Piața Unirii 20.

Pola Negri haldoklik

A moziasztár vakbélgyulladását kapott, amely hashártyagyulladásal komplikálódott — Vőlegénye, Rodolpho Valentino vakbélgyulladás következtében hunyt el

Newyorkból jelentik: Pola Negri, az ismert moziasztár halálosan megbetegedett. Egyik sanfranciskói kórházban súlyos vakbélgyulladással fekszik. Növeli állapotának komolyságát az, hogy állandóan magas láza van

és a vakbélgyulladás hashártyagyulladásal komplikálódott. Emiatt operációról szó sem lehet. Különös játéka a véletlennek, hogy néhány évvel ezelőtt Rodolpho Valentino, Pola negri vőlegénye vakbélgyulladás következtében hunyt el.

Aradmegye vezetősége

akciót indít a feketegyarmati magyar tűzkárosultak gyors felségélyezésére

Közel másfélmillió lej a feketegyarmati tűzkár — 29 magyar család maradt hajlék és betevő falat nélkül — Akiknek mindentüket elragadta „a vörös kakas”

Még mindig nem tudják, mi okozta a község tűzkatasztrófiáját

A feketegyarmati tűzvész ügyében Wild Kornél feketegyarmati főjegyző és a feketegyarmati csendőrör-sparancsnok ma délelőtt megkezdték a vizsgálatot. A főjegyző utasítására először összeirták a faluban a tűzkárosultakat és ezzel kapcsolatosan megállapították a szenvedett kárt is.

Az összeírást délfele végezték be, melyből megdöbbenően bontakozott ki ennek a tőzségyszerűen magyar falunak a tragédiája. A legtöbb embernek minden vagyona bennégett a kis házában s minthogy biztosítva senki sem volt, a leégett 29 család hajlék és betevő falat kenyér nélkül maradt.

A tűzkárosultak névsora a következő: Adorján József 50.200, Tokai Lajos 25.000, Eget Imre 59.000, Tokai János 21.000, Debreceni Sándor 100.000, Erdöss Lajos 52.000, Kacsó Mihály 59.000, Balog Lajosné 10.000, Debreceni Erzsébet 42.000, ifj. Gadl Ferenc 3500, Balog Mihály 222.000, Gyöngyössi Mihály 22.500, Vargha József 56.200, Tokai Mihály 17.250, ifj. Kovács József 13.970, id. Kovács József 32.300, Gadl S. Lajos, 57.000, Kiss Sándor 56.785, id. Gadl Ferenc 26.240, Adorján Ferenc 59.710, Lajtár Lajos 15.053, Gellért Sándor 15.000, Kovács Imre 4000, Székely Sándor 96.200, Varga Dániel 28.900, Hacker Benjámin 100.000 lej kárt szenvedtek.

A névsor azonban még nem egészen teljes. Órától-órára jelentkeznek károsultak, akiknek a háziállataik égtek benn a kigyulladt

épületekben. A kár hozzávetőleges becslés szerint meghaladta az egymillió kétszáz ezer lejt.

A feketegyarmati tűzkárosultak segélyezésére az aradi prefektúrán ma délelőtt érkezett volt dr. Serbanu György vármegyei prefektus elnöklete alatt. Elhatározták, hogy a tűzkárosultak részére azonnal nagyobb összegű pénzt és élelmiszert utálnak ki.

Wild Kornél főjegyző intézkedésére a hajlék nélkül maradt lakosságát a faluban helyezték el. Ugyancsak mozzalom indult egyben annak érdekében, hogy a leégett házakat sürgősen építsék fel.

A tűz keletkezésének okát a nyomozó hatóságok még mindig nem tudták pontosan megállapítani. Tény az, hogy Hacker lekvárt főzött kertjében, de ez a tűz kiterjedését megelőző napon történt. Viszont egy másik feltevés szerint a tűz úgy keletkezhetett, hogy valaki egy égő cigarettát eldobott Hacker kertjében és ettől gyuladt meg a kertben lévő szalmakazal. A nyomozó hatóságok mindenestre a vizsgálatot vasárnap meg folytatják, mikor is minden valószínűség szerint megállapítják a tűz keletkezésének okát, mely 29 magyar családot máról-holnapra koldusbotra juttatott.

HAJDUSKA PENSIO

Budapesten, a Belváros központjában, Paris-ucca négy, ill. 4. Telefon: 886—77. Elegáns szobák, folyóvíz, lift, elsőrendű étetés ellátás. Jutányos árak.

Két német pilóta óceánrepüléshez startolt

A titokzatos portugál utas — A gép már egyszer átrepülte az óceánt

Berlinből jelentik: Rodi és Johensen pilóták ma reggel 7 óra és 3 perckor óceánrepülésre startoltak. A start egészen titokzatosan történt meg, amennyiben egy portugál is magukkal vitték. Hírek szerint, a portugált egy közbeeső portugáliai állomáson ki-

tesztik. más verziók szerint, a gép Délamerikába akar menni és akkor a portugált, mint tólfnácsot kívánják felhasználni. A gépük a W 33 nevet viselő Junkers repülő, amely már megjárta az óceánt. Ezen tették meg ugyanis az utat Chamberlain és Lewin, az ismertté vált óceánrepülők is.

„ERDÉLY” leányotthon
Budapest-Belváros, Dunapart, Havas-ucca 2.
Teljes ellátás havi 120.— Pengő. Zené és nyelvoktatás.
Dr. Zabolai Kovács Deza néni okl. énektanárnő.

Előíráso diáksapkák
Budapest-Árpád-tér 1. zsidótemplommal szemben.

KÖNIGSTORFER cukrászda mindkét üzletében: Mignon 3 lej, sütemény 5-6 lej

Szeptember elsején kezdődik az iskola-év

Hétfőn jelenik meg a hivatalos lapban a magyar diplomák nosztrifikálási törvényének végrehajtási utasítása — Levegőben lóg a sorsa egy évfolyam polgáriiskolát végzett ifjúságnak

Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium ujabban számos aktuális rendeletet bocsájtott ki. Így elsősorban elrendelte, hogy az iskolai előadásokat az egész országban szeptember elsején kezdik meg. Hegedüs Nándor magyarpárti képviselő tegnap megjelent a közoktatásügyi minisztériumban és felvilágosítást kért több közérdekű ügyben. Így érdeklődött abban az irányban is, hogy az 1926-ig szerzett magyarországi egyetemi diplomák elismertetésénél milyen formásgokra van szükség? Tudvalevő, hogy a kormány a magyar-román kereskedelmi tárgyalások kapcsán ezeket a diplomákat a román diplomákkal egyrangúknak ismerte el, azonban az érdekeltek nem tudták, milyen lépéseket kell tenniük. Hegedüs Nándornak azt a felvilágosítást adták, hogy hétfőn a hivatalos lapban megjelenik a rendelet végrehajtási utasítása, amely teljes felvilágosítást ad.

Ugyancsak ez a rendelet foglalja magában a technikai főiskolák diplomáiról szóló rendeleteket is.

A közoktatásügyi minisztérium közli, hogy a külföldi egyetemeken a latin érettségi nélküli román baccalaureatusi vizsgával csak úgy veszik fel a hallgatókat, ha a középiskolák vezér-

igazgatójától külön igazolványt visz. Ezt mindenki akadály nélkül megkaphatja.

Zavar támadt a polgári iskolák körül, amelyeknél, mint ismeretes, a négy évet tavalyelőtt három évre dedukálták, majd ezt a rendszert most megszüntették. Már most az a helyzet, hogy az idén a harmadik osztályt elvégzett tanulóknak a polgári iskola végbizonyítványt adott, a kereskedelmi iskolák azonban nem veszik fel őket.

A közoktatásügyi minisztériumban most kezdik törni a fejüket az illetékesek, hogy miképpen segítsenek ezen az évfolyamon...?

Dr. Rózsa Dezsőné okl. közép- és felsőker. isk. tanár
áll. eng.

Rózsadombi Angol Leányotthona

Budapest, II., Tapolcsányi-u. 6.

Tanárházaspár ellátással teljes ellátásra fiatal leányokat. Elsőrendű ellátás, mérsékelt árak. Saját kertés villa. 17-es autóbussz.

Bécsi árumintavásár!

1931. szept. 6—12-ig. (Rotunde szept. 13-ig). Különlegességek: Butorvásár, reklámvásár. — „A fénykép szerepe a reoláznál”. — A legjobb gázfelszerelések kiállítása. — „Villamos-ság a háztartásban”.

Szörme divatszalon, bécsi kötöttáru divat. Rádió- és alacsonyfrekvenciájú cikkek. — Irodai cikkek kiállítása. — A vas és patent-butorvásár. — Háztartási vásár. — Technikai újdonságok és találmányok. — Élelmiszer és élvezeti cikkek kiállítása. — Osztrák téli sport kiállítás. — Mezőgazdasági és erdészeti mintakiállítás.

Utlevél láttatkozás nem szükséges. Vásárigazolvány és utlevél alapján az osztrák határ átléphető. Csehszlovák árutámasi vizum (ülősleges). Magyar árutámasi vizum a vásárigazolvány ellenében a határon elnyerhető. Jelentékenny menetdíjkedvezmények a román, jugoszláv, csehszlovák, magyar és osztrák vasuton, a Dunán és a Fekete-tengeren, valamint a légi közlekedésnél is. Mindennemű felvilágosítások, valamint vásárigazolványok (4 Lej 1:0) kaphatók:

Bécsi Vásár R.-T.-nél Wien VII.,

valamint a liposói őszivásár tartama alatt az osztrák kiállítási épületben levő felvilágosító irodában Liposébeu és a tisztelőbéli megbízottaknál.

Aradon:

Kereskedelmi és Iparkamara.
Schenker & Comp. S. A. R. de Transporturi Internationale, Bul. Reg. Maria 9.
Compagnie Internationale des Waggonz Lits, Bulv. Reg. Maria 18.
„Europa” Dacia Hivatalos Utazási Iroda, Bulev. Regina Maria 10.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Megalakulás előtt a világ legnagyobb petroleumérdekltsége

Két és fél milliárd dollár az alaptőke

New Yorkból jelentik: Los Angelesből származó jelentések szerint, rendkívül nagyhorderejű közgazdasági szenzáció van készülőben. Fuziós tárgyalások indultak meg a Stan-

dar Oil Company of California között. Ha a fuziós tárgyalások sikerrel fejeződnek be, úgy ez a vállalat lesz a világ legnagyobb tőkeérdekltsége, amennyiben az együttes alaptőke két és fél milliárd dollárra rug.

— A gabona-exportprémium fiaszkója. Bucurestiből jelentik: A Lupta mai száma nagy cikket ír a gabonaértékesítési törvény eddigi mérlegéről. Megállapítja a lap, hogy a gabonaértékesítési törvény export tekintetében nem sok jót eredményezett, mert háromszázezer vagon terményből idáig csak ezerkétszáz-negyven vagon vittek ki.

— Sztrájkba léptek a zombolyai cipőgyár munkásai. Néhány nappal ezelőtt a zombolyai Schmidt-féle cipőgyár munkásai között erőteljes bérmozgalom indult meg, amely azonban a bevezetett egyezkedési tárgyalások dacára, nem vezetett a munkásokat megnyugtató eredményre. E miatt a bérvizonyokkal elégedetlen munkások sztrájkra határozták el magukat és letették a szerszámokat. A bértárgyalások a gyár és a munkások között tovább folynak.

— Elérte régi magasságát a német aranyfedezet. Berlinből jelentik: A német Birodalmi Bank bankjegyfedezete aranyban és devizákban ismét elérte korábbi 40 százalékos magasságát. Mivel a Birodalmi Banknál a lombardigénylések rendkívül mérsékelték voltak, augusztus 20-ikától kezdve a lombardkamatlábát 15 százalékról 12 százalékra szállították le.

— Kényszeregyezséget kért Ausländer Lajos, Kolozsvári porcellánagykereskedő. Kolozsvárról jelentik: A 24 év óta fennálló üveg- és porcellánagykereskedés, amely általánosan jó bonitásnak volt elismerve, két év alatt fizetendő 60 százalékos kvótával kényszeregyezséget kért. A cég státusa 4,645.751 lej passzívát és 3,314.061 lej aktívát tüntet fel.

— 35 százalékkal nagyobb a diótermelés, mint tavaly. Az idei diótermés az olasz—francia—román, valamint a jugoszláv kereskedelmi zónákban 35 százalékkal nagyobb lesz az elmúlt évinél és 12 százalékkal nagyobb, mint az 1929. évi termés. Kimutatás szerint az idei diótermés 50 kligrommos zsákokban számítva, a következő lesz: Románia: 240.000. Olaszország: Sorrento, 175.000 Courent-Naples 50.000, Wild-Naples 55.000, Franciaország: Cornes 91.000, Grenoble 70.000, Marbots 72.000, különböző területeken 110.000, egyéb diótermés 580.000. Jugoszlávia: 72.000. Románia termés-átlaga is jelentős mértékben emelkedett, akárcsak a többi államok termésmennyisége.

— Aradi birtokosok. Weisz Arthurné eladta a Strada Sarbeasca 2. számu házát 140.000 lejért Nagy Adolinénak. Az Arad megyei Gazdasági Egyesület és Fogyasztási Szövetkezet eladta a Boros Béni-téri házát 200.000 lejért Kepes József és nejének. Rottár Péter és neje eladták a Strada Ion Gorun Nr. 2. számu házát 50.000 lejért özvegy Telescu Péternek. Vlalt István és neje eladták a Strada G. Birta 40. számu házát 1,150.000 lejért az Aradi Gyári Alkalmazottak Temetkezési Egyesületének. Kowler Ferenc és neje eladták a Srt. Oltului 3. számu házát 30.000 lejért Mihalkovics János és nejének. Asztalos István és neje eladták a C. A. Vlaicu 164. számu ház fele tulajdókat 17.500 lejért Andra Péter nejének. Seregi Bálint eladta a Strada Sava Raicu 56. számu házát 100.000 lejért Hack Jánosnak. Almási János és neje eladták a Strada Budai Deleanu 14. számu házát 85.000 lejért Radu Jánosnak. Stana Száva és neje eladták a Strada Grivitei 26. a. sz. házát 40.000 lejért Ördög Etelnének.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Festmény. Értékesnek tartott akvarell-képének ügyében leghelyesebb, ha valamelyik hozzáértő aradi festőművészhez fordul. Meg vagyunk győződve róla, hogy akármelyikük szívesen áll rendelkezésére, ha tényleg érdekes témáról van szó, illetve valóban értékes a kép. Neveket természetesen nem ajánlhatunk e helyen; de ha közelebbi címet óhajt, kérjük szerkesztőnégünkben vagy a déli órákban, vagy délután négy órától kezdve szíveskedjék felkeresni.

Kovaszról előlízetű. Vagyoni helyzetét nem ismerve, lehetetlen megállapítanunk, hogy adóját pontosan állapították-e meg. Sérelmeit felebbezés útján orvosolhatja, feltéve, ha a felebbezési határidő még nem járt le.

Argentína. Argentína északi része a déli szubtrópusok, középső és déli része a déli mérsékelt égövhez tartozik. Nagy befolyással van az éghajlatra a szelek iránya. Az északi részen a keleti szelek uralkodnak, amelyek a meleg, nedves levegőt hozzák az Atlanti-óceán felől, a La Plata-folyótól délre pedig a nyugati és északnyugati szelek az uralkodók; ezek száraz és hűvös levegőt hoznak. A pampákon a déli száraz és hideg szél, a „pampero” nagy erővel fúj; a nedves, meleg szélnek „szonda” a neve és hatása a siroccoéhoz hasonló. A hőmérséklet dél felé csökken. Buenos Airesben a legnagyobb meleg 34 fok, a legnagyobb hideg 0 fok. Általában a nappali és éjjeli hőmérséklet közt nagy a különbség. Az esőmennyiség északról dél felé csökken. Az Argentínába való utazás ezidőszert csak akkor történhetik meg, ha önnök ott tartózkodó egyik hozzátartozója vagy jóismerőse hivólevelet küld a részére. Ha önnök ilyen hivólevele volna, forduljon a Magyar Kivándorlókat és Visszavándorlókat Véddő Irodához és csatolja hivólevelét. Meg kell jegyeznünk, hogy ezidőszert Argentínában is nagy a munkanélküliség.

Mihez kezdjek? A háziügyintézésnél az állatok kiválasztása úgy történik, hogy nemcsak az egyedekre, de azok szükségére is tekintettel kell lenni. A belső tulajdonságok ugyanis ennél az állainál jól öröklődnek. Kivétel ritkán akad. Olyan nyulanya ivadékát, ahol kicsi a szaporulat, a tenyésztő akkor sem fogja beállítani a külsőleg fejlett és szép az állat. Nagyon fontos a szaporodás szabályozása. Ezt aszerint kell irányítani, hogy mire a fiókák elválaszthatók, legyen zöldtakarmányuk. A prémtermelek pedig arra törekssük, hogy december-januárra 7—8 hónapos állattal rendelkezzen, aminek a prémje már megérett.

Bankkölcsönt

aradi házakra és földekre legolcsóbb kamattal azonnal folyósított: **HATSCHKE** bankbizományos
Str. Marasesti (Kossuth-u. 58-60., földsz. 4

INGYENES

baromfitenyesztési tanfolyam. Elméleti és gyakorlati szakoktatás. Vidékieknak BÉRLITZ rendszerű levélbeli tanítás. Keltetőgépek vezérképviselete, állandó bemutató állomás. **AVICULTURA**, Str. Sava Raicu (György-u.) 78.

FELTUNÓ OLCÓ HÁZELADÁS!

A volt Szabadság-tér közelében újonnan épített magánház csendes, robusztos ablakokkal, azonnal elfoglalható, 3 parkettás szobás, fürdőszobás lakással, cserépkályhával, 385.000 lejért eladó. A vételár felerészre előnyös kamattal törlesztendő. Kizárólagos megbízott: **HAASZ ALBERT**-irodája Arad, Str. Emléscu (Deák F.-u.) 12. sz.

Aranyági Gazdaság előjegyzésre ajánlja

White Large

(Yorkshirei) választott malacait. A kocák és többzörösen nagydíjat nyert tenyészetekből lettek az idén importálva. A kocák eredeti angol-import anyaktól és apaktól származnak, a kanok pedig az idell budapesti nagydíjas-kan testvérrel. Törzskönyvezés megtekinthető, malacokkal törzskönyvi lap adható.
Cím: 2751

Jakabffy Lajos

Horneacova (Jud. Timis). Telefon Horneacova 2., vasútállomás Recas.

FRANCIA ÁLLAMI FORRÁSOK

VICHY-CELESTINS Vese- és hólyag-bántalmak, köszvény-, cukorbeteg-, artritizmus.
VICHY GRANDE-GRILLE máj- és epe-bántalmak.
VICHY-HOPITAL gyomor- és bél-rendellenességek.
U. H. F. 19819

Marabu Keltetőgépek

gravitációs központi melegvízfűtéssel. — Többzörösen kitanítva.
Rádiátorok és kazánok központi fűtésnek stb.
raktárról szállít

„MODERNA” ÉPÍTŐIPARI GÉPEK ÉS RADIATOR R.-T.

BRASOV, Strada Infundata (Kiss-ucca) 12.
Ajánlat és prospektus díjmentesen.
Kerületi képviselő: **Szücs Pál**, Temesvár, Str. Mühle Vilmos Nr. 16.

Buziás gyógyfürdő (Román Nauheim)

dáratlan szénsavas radioaktiv sós-vasas forrásvízakkal. — Biztos gyógyhatás szervi, elhízásos érelmeszesedések szív és vérkeringési zavaroknál Vesebál, vesebetegség, izomszűz, hólyaghurut és kimerüléssel idegesség esetén. Női betegség, a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett idegrendszer (Tabes etc.) esetekben a legjobb eredménnyel Természetes szénsavas sós-vasas fürdők, ivókurák, szakértői orvosi kezelés. Kiváló konyha, elsőrendű szállodák, diétás penzionok mérsékelt árakkal.
Uj modern uszoda napfényes strandal.

FÜRDŐIDÉNY MÁJUS 15-TŐL OKTÓBER 1-IG. — Prospektust, felvilágosítást szívesen küld.
Muschong Buziási Gyógyfürdő R. T.
Fürdőigazgatóság **BUZIAS, BÁNÁT.** 190

Nyári ruhákat és felöltőket legszebben fest, tisztít

KNAPP

modernül berendezett vállalata
v. Weitzer-u. 11. v. Magyar-u. 10.

Modern és szolid bútörök, kárpitos-árúk részlegre is legolcsóbban

„HALA DE MOBILE” Calea Banatuului 4. Deposit: Str. Moise Nicoara 9-11

Bécsi rövid zongora

uj francia hűtő eladó. Modern Fűtszobás lakás azonnal átadó vagy butorozva kiadó. Flammé, Str. Vladimiresca (Doboucca) 7. szám. 2774

Olcó házeladások!

Szép, emeletes 20 lakásos, felerészre 450 ezer lejért. Belvárosi földszintes, 16 lakóval, 24%-os jövedelemmel, 550.000 lejért. Központban magasföldszintes, 7 lakóval, 700.000 lejért. Plactér közelében 16 éves épület, 6 lakóval, 650.000 lejért. Ugyanott magasföldszintes sarok, 6 lakással, részben parkettás, 625.000 lejért. Aszfaltozott föntvonalon ház két üzlettel, 3 lakással, nagyobb baaktheerrel, 450.000 lejért. Plactér sarkán földszintes 2 üzlettel, 2 lakással és értékes telekkel, 380.000 lejért. Belváros központján egyemeletes, 7 lakással — részben fürdőszobás — 1.000.000 lejért. Színház közelében magasföldszintes 4 — részben parkettás — lakással 500.000 lejért. Zsidó-templom közelében magánház 4 szobás, fürdőszobás lakással, 240.000 lejért. Keramitozott ucca közelében 2 lakóval, ess lingeni rölös ablakokkal, kerttel, 130.000 lejért. Ugyanott kétfős ház 9 lakóval, kerttel, 280.000 lejért. Belváros központján kétemeletes 6 parkettás lakással, értékes telekkel, 1.900.000 lejért. A volt Purgly L.-né-uccában magánház 3 szobás lakással, nagy kerttel, 185.000 lejért. Belvárosban villa, 4 szobás, fürdőszobás lakással, kerttel, 650.000 lejért. A volt Szabadság-térhez egészen közel magasföldszintes ház, 1x3, 1x2 szobás lakással, üzlettel, 460.000 lejért. A volt Apponyi- és Erzsébet királyné körútakon legszébb bérházak, 900.000—1.850.000 lejért. A volt Eötvös-uccában és a volt Simonyi-uccában magán-és bérházak, eladók. **HAASZ ALBERT**-irodája Arad, Str. Emléscu 12. sz. (Deák Ferenc-ucca.)

Háromszobás, fürdőszobás

és szükséges melléképítményekkel álló lakás teljesen újonnan festve f. évi szeptember 1-től kiadó a Str. Ghibza Birta 40. sz. alatt. Ugyanott 5 Atmosz jutányos áron azonnal kiadó. Bővebb felvilágosítást a helyszínen vagy Bathványa-ucca 20. a Gyári Alkalmazottak Temetkezési Egyesület székházában a hivatalos órák alatt 8—12 és 3—7 között. 2770

Rádió műsor.

VASÁRNAP, AUGUSZTUS 23.

Bucuresti, 12.00. Rádiózenekar. 1.00. Gramofon. 6.00. Román zene. 7.10. Szavaltat. 8.00. Rádiógyetem. 8.20. Gramofon. 9.00. Rádiózenekar. 9.45. Budisteanu csembalóművész játéka. 10.15. Rádiózenekar. — Budapest. 9.00. Hírek, kozmetika. 10.00. Református istentisztelet. 11.15. A dorogi bányatemplom fennépítés fel-szentelésének helyszíni közvetítése. Szentbeszédet mond Serédi Jusztinián hercegprímás. Majd a Mándits-szalinenker hangversenye. E hangversenyt a Mándits-szaliner rádiókrónika. Elmondja Papp Jenő, 2.00. Gramofonhangverseny. 4.15. Kiss Lajos és cigányzenekarának hangversenye. 5.20. „A hollófürtű kedves”. Kárpáti Aurél felolvasása. 5.45. Az 1. honvédelmi vezred zenekarának hangversenye. 7.00. „Helyes magyarság — magyar helyesírás. Halász Gyula előadása. 8.00. Kazinczy-émlék-est, az író halálának századik évfordulója alkalmából. Majd Radics Jóska és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 3.00. Rómisch-zenekar hangversenye. 5.15 Régi mesterek zongora és hegedűszonátái. 7.30. Szórakoztató zene. 8.30. Felfedező uton. 9.00. Hoffmann és Sachs: A Rüdiger-expedició sorsa című hangjáték. 10.30. Angol tánczene gramofonon. — Belgrád. 11.00. Cigányzene. 12.30. Rádiózenekar. 5.30. Nemzeti dalok gitáron. 8.00. Dal-hangverseny. 9.00. Mascagni: Parasztszületet opera gramofonon. — Kassa. 5.30. Gramofon. 7.00. Zene-kari hangverseny. 9.00. Wagner-hangverseny. 9.25. Zongora-verseny. 9.45. Gramofon. — Milánó. 8.45. Verdi: Macbeth című operája.

HÉTFŐ, AUGUSZTUS 24.

Bucuresti, 1.50. Gramofon. 6.00. Rádiózenekar. 8.20. Gramofon. 9.00. Kamarazene. 9.45. Costello szavalművész felőrája. 10.15. Jora Michel és Andrico Michel zongoraművész hangversenye. — Budapest. 9.15. Az országos Postászenekar hangversenye. 12.00. Déli harang-

szó. 12.05. A rádió házikvartettjének hangversenye. 4.90. Arszonyok tanácsadója. 5.00. Boross Elemér novellája: „Pondró”. Felelővassa a szerző. 5.20. Az államrendőrség zenekarának hangversenye. 6.35. Rádió amatörpostá-7.00. Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye. 8.00. Magyar operettársulatok. Előadják: Lábass Jucl Szedő Miklós. 9.45. Florizet v. Keuter hegedűversenye. Utána Bura Sándor és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 11.30. Tarka gramofonhangverseny. 12.40. Olasz dalok gramofonon. 1.20. Klasszikus nyitányok gramofonon. 5.25. A bécsi erdő, ahogy az erdősz látja. 5.55. Szórakoztató zene. 7.30. Rhythmus tozma zenekisértettel. 8.00. Gluck: Orpheus és Eurydike című operája öt képben, közvetítés Salzburgból. 10.50. Jazz. — Belgrád. 11.35. Gramofon. 12.45. Rádiózenekar. 7.00. Zongora-verseny. 7.30. Nemzeti dalok. 10.50. Rádiózenekar. — Kassa. 11.30. Gramofon. 12.30. Rádiózenekar. 6.20. Saxofon és zongora. 8.30. Régi cseh dalok. — Milánó. 5.00. Gramofon. 7.20. Vegyes zene. 9.30. Kamarazene. — Róma. 5.30. Ének és zenekar. 8.10. Gramofon. 9.00. Népszerű zene. — Varsó. 6.00. Kávéházi zene. 8.30. Filharmónikus zene.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget

ÉRTEŚITÉS!

Hétfőtől kezdve autóbusszjárat megy Aradról—Temesvárra. Indulás Aradról reggel 7 órakor a Szentháromságosbortól, visszatérés Temesvárról d. u. 2 órakor a Dom-térről.
Ujarad-Kalácsal autóbusszvállalkozó.

Értesitem

a n. é. hölgyközönséget, hogy a mai kor igényeinek megfelelő kalapszalont nyitoltam. Szíves pártfogás kér!
„Iréna” kalapszalonn.

Az Aradi Iparosok Hitelszövetkeze „Mercur” Aruhitelosztálya mély fájdalommal jelenti, hogy vállalatunk érdemes tagja

Székely Victor

folyó hó 20-án elhunyt.
Augusztus hó 23-án, vasárnap d. e. fél 11 órakor kísérik örök nyugovó helyére az aradi izr. temető halottasházából. Önzeilen és fíradhatatlan munkája mindég példaképkül fog szolgálni, emléket örökké megörizük.
Arad, 1981. augusztus hó 20-án.
Aradi Iparosok Hitelszövetkeze „Mercur” Aruhitelosztálya.

Pénze érték, ne dobja el

rossz, sovány gummisajtokra, mert ná'unk kaphat: teljes-tejű, prima Trappista sajt
Staniolba, legyektol védve 1/4 kg. ... Lej 12.-
Nagy lyuku Schw. Ementáli prima 1/4 kgr. Lej 38.-
„Aromát” közkedvelt Liptói turó 1/4 kgr. Lej 15.-
Havasy tömlő turó friss 1/4 kgr. ... Lej 15.-
Brailai turó prima 1/4 kgr. ... Lej 15.-
Székely terő tiszta juhturó 1/4 kgr. ... Lej 10.-

„AROMAT” Tejterm. Specialis ízem és ízlet.
Volt Asztalos Sándor-ucca 3. sz.

